

زیست سیاسی در چالش‌های بین‌المللی

پرسمان صلح

مناظره مکتوب مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران

با سعید حجاریان و محسن امین‌زاده

www.ketab.ir

دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران

سرشناسه	:	سلیمی نمین، عباس، ۱۳۳۳ -
عنوان و نام پدیدآور	:	پرسمان صلح: مناظره مکتوب مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران با سعید حجاریان و محسن امین‌زاده/نویسنده عباس سلیمی‌نمین. تهران: دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران، ۱۳۹۸. ۲۷۱ ص.
مشخصات نشر	:	۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۶-۷-۰-۹
مشخصات ظاهری	:	فیفا
شابک	:	بالای عنوان: زیست سیاسی در چالش‌های بین‌المللی.
وضعیت فهرست نویسی	:	زیست سیاسی در چالش‌های بین‌المللی.
یادداشت	:	حجاریان، سعید، ۱۳۳۲ - -- مناظره‌ها
عنوان دیگر	:	امین‌زاده، محسن، ۱۳۳۶ - -- مناظره‌ها
موضوع	:	ایران -- روابط خارجی -- قرن ۱۴
موضوع	:	Iran--Foreign relation-- 2 th century
موضوع	:	ایران -- روابط خارجی -- ایالات متحده
موضوع	:	Iran -- Foreign relations -- United States
موضوع	:	ایالات متحده -- روابط خارجی -- ایران
موضوع	:	Iran--Foreign relations--United States
موضوع	:	ایران -- تاریخ -- جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸ -
موضوع	:	Iran -- History -- Islamic Republic, ۱۹۷۹ -
موضوع	:	دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران
شناسه افزوده	:	DSR ۱۶۵۰
رده بندی کنگره	:	۳۲۷.۵۵
رده بندی دیویی	:	۶۰۳.۹۹۱
شماره کتابشناسی ملی	:	

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

آدرس: تهران - جنت‌آباد جنوبی، چهارباغ شرقی، ۱۶ متری اول شمالی، کوچه رحمتی غربی، پلاک ۵۵، واحد ۱

تلفن: ۴۴۶۱۷۶۱۵ - ۴۴۶۶۶۴۵۰ - ۴۴۶۶۶۴۵۱

آدرس الکترونیک: info@irhistory.com

www.irhistory.com

ناشر	:	دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران
عنوان	:	پرسمان صلح
نویسنده	:	عباس سلیمی‌نمین
نوبت چاپ	:	بهمن ۹۸
شمارگان	:	۱۵۰۰
حقوق مؤلف	:	همه حقوق محفوظ است
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۹۶۵۶-۷-۰-۹
لیتو گرافی، چاپ	:	چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه.....
۱۳.....	مقاومت در برابر ترامپ مقاله سعید حجاریان.....
	صلح در سایه مقاومت / پرسمان صلح، کدام مقاومت؟ نقد عباس
۲۱.....	سلیمی نمین بر یادداشت سعید حجاریان.....
۳۵.....	دو عقده در لسان پاسخ سعید حجاریان به عباس سلیمی نمین.....
۳۹.....	تکرار درخواست مناظره پاسخ دوم عباس سلیمی نمین به سعید حجاریان.....
۴۳.....	اصلاح طلبی و صلح طلبی پاسخ اول محسن امین زاده به عباس سلیمی نمین.....
۵۹.....	عجالتاً وزیر جنگ واقعی شما یید؟ نقد اول سلیمی نمین به محسن امین زاده.....
۷۱.....	«نه» به ماجراجویی پاسخ دوم محسن امین زاده به عباس سلیمی نمین.....
۸۱.....	«نه» به تحریف حقیقت نقد دوم عباس سلیمی نمین به محسن امین زاده.....
	دیپلماسی حرفه‌ای / کدام دولت پنهان پاسخ سوم محسن امین زاده به عباس
۹۵.....	سلیمی نمین.....

چه کسی تاریخ را جعل می‌کند؟/ پنهان‌سازی قانون اساسی نقد سوم عباس	
سلیمی‌نمین به محسن امین‌زاده.....	۱۰۷
آفت تحریف آخرین توضیحات محسن امین‌زاده.....	۱۲۳
ماجرای طالبان و دفاع شتاب‌زده آخرین نقد عباس سلیمی‌نمین.....	۱۲۹
ضمایم.....	۱۴۵
«پرسمان صلح» از نگاه شخصیت‌های فرهنگی و سیاسی.....	۱۹۵
فهرست اعلام.....	۲۶۳

* تقدیم به او که اسلام را حیاتی تازه و

ملل اسلامی را اعتباری نو بخشید

مقدمه

در عرصه کنشگری، جامعه را به لحاظ مولد بودن (تولید فکر) و تبعیت از قانون و ساختارهای قانونی به چهار دسته می‌توان تقسیم کرد و از یکدیگر متمایز ساخت:

دسته اول - جماعتی مولدند و همزمان تابع قانون؛ ولو این که قوانین زائیده ذهن و تلاش فکری آنان باشد. اینان فرهیختگانی مهذبند و از این رو کشور و در سطح کلان‌تر جامعه بشری را، هم از منظر اندیشه و هم از منظر توسعه‌یافتگی اجتماعی و سیاسی غنا می‌بخشند.

دسته دوم - قشری که در تولید یا عمق‌بخشی و توسعه معرفت بشری نقش مؤثر دارد، اما کمتر حاضر است خود را به تبعیت از قوانین و ساختارهای قانونی که خود در ابداع آن نقش مؤثری داشته است مقید سازد. اینان فرهیختگانی‌اند که در گذر زمان در صورت تغییر نظراتشان آن را بر قوانینی که برگرفته از تولید ذهنی گذشته آنان بوده است ترجیح می‌دهند. هرچند بهره‌گیری از توانمندی اندیشه‌ای این قشر شرط عقل است، اما نباید

از تبعات منفی بعضاً خودمحوری آنان غفلت کرد.

دسته سوم - بخش وسیعی از جامعه مولد فکر و اندیشه نیست، اما به شدت در برابر قانون و ساختارهای قانونی تابع است. هرچند این بخش به صورت مستقیم عامل تعیین کننده در تصمیم سازی ها و قانون گذاری ها به حساب نمی آید، اما همواره با پشتیبانی هوشمندانه و به موقع از جایگاه قانون، آثار شوم زیاده خواهی برخی نخبگانی که خود را فراتر از قانون می بینند را برطرف می سازد. آفات سیاستمداران متوهم نیز که در دسته چهارم تعریف می شوند تاکنون به همین روال مهار شده است.

دسته چهارم - جماعتی نه مولد فکر و اندیشه اند و نه تابع قانون و ساختارهای آن. اینان هرگز وجهه و کارکرد نخبگانی ندارند، اما غالباً دارای تحصیلاتی در رشته ای از علوم ظاهراً یا جدیدند. بارزترین ویژگی افراد این جماعت متوهم بودن آنان در اداره کلان جامعه و حتی جامعه بشری است. این مدعیان اداره فوق العاده جامعه، برای پنهان داشتن فقر فکری و مولد نبودنشان در حوزه اندیشه ورزی افراط گری را پیشه خود می سازند، زیرا صرفاً در پناه ملتهب بودن فضای سیاسی که آفت حکومت داری است این کاستی آنان از نظر آحاد مردم به دور می ماند.

از ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی، این گونه مدعیان کم دان درباره نیازهای نظری و تئوریک جامعه بشری در همه جریانات سیاسی حضور داشته اند و دارند، اما هر چه رقابت های سیاسی از دایره افراد فراجناحی مورد قبول همه جریانات فاصله گرفت و به نیروهای شاخص احزاب و گروه ها نزدیک شد، امکان جولان این نیروها فزونی یافت. این که چه عواملی موجب شد که رقبا

یکدیگر را دشمن آشتی ناپذیر ببیندارند نیازمند بحثی مبسوط است. به طور منطقی وقتی چرخش قدرت در کشور نهادینه شد فعالان سیاسی با علم به این که از طریق همان ساختار قانونی که قدرت اجرایی به آنان تفویض شده ممکن است چند صباح بعد، رقیبشان به قدرت برسد، می‌بایست برخوردی سازنده با یکدیگر را پی می‌گرفتند، اما نه تنها این گونه نشده است بلکه روز به روز سرآشتی ناپذیری بیشتری با یکدیگر گذاشته‌اند. برخی صاحب‌نظران در این رابطه به درستی معتقدند که نسبت جایگاه و موقعیت نیروهای تندرو با تولید فکر و اندیشه رابطه معکوسی در جامعه دارد؛ لذا بدخواهان توسعه سیاسی در این مرز و بوم که عمدتاً بیرونی‌اند مطامع خود را در دامن زدن به دشمنی‌ها در رقابت‌های سیاسی می‌بینند. بر همین مبنا در سال‌های اخیر یک دغدغه جدی در همه کانون‌های تحقیقاتی و آموزشی (اعم از حوزوی و دانشگاهی) فراگیر گشته است و آن این که هزینه‌های چرخش قدرت و دست به دست شدن مدیریت اجرایی کشور در ایران به مراتب بالاتر از دستاوردهای آن است. این تصور غیردقیق ناشی از چیست؟ چنین قضاوتی را دقیق نمی‌توان پنداشت، زیرا شاخص‌های سنجش و ارزیابی هزینه‌ها و دستاوردها در همه موارد یکسان نیست. نباید از نظر دور داشت که دستاوردها بعضاً از سنخ توسعه‌ای در عرصه اجتماعی و سیاسی‌اند؛ به عبارت دیگر، این کشور که در گذشته نه چندان دور به هیچ وجه تجربه اداره شدن توسط فعالان خود را نداشته است، امروز حتی در موقعیتی که نیروهای متوهم غیر مولد و قانون‌گریز، آرای مردم را از آن خود می‌سازند می‌تواند توسط بخش ثابت نظام ضمن ظرفیت‌سازی برای تحمل این پرهزینه‌ترین

شکل ممکن چرخش قدرت، از برخی انحرافات اساسی نیز در چارچوب قانون جلوگیری کند؛ لذا زمانی که در نظام نوپای ایران، دموکراسی اسلامی را «هزینه - فایده» می‌کنیم صرفاً نباید هزینه‌های مادی دیده شود و دستاوردهای معنوی مورد غفلت قرار گیرد؛ البته این بدان معنی نیست که نمی‌توان با نوآوری‌ها از هزینه‌ها کاست. در سه دهه اخیر افرادی از صندوق‌ها سربرآورده‌اند که محبوب جماعتی و منفور جماعت دیگرند. گاهی حتی فاصله بین اقلیت و اکثریت چندان چشمگیر نبوده است، اما هرگز تلاش‌ها برای ساقط کردن دولتی در میانه راه، ره به جایی نبرده است؛ لذا امروز با قاطعیت می‌توان گفت حتی اگر پرمسئله‌ترین احتمالات نیز از طریق صندوق رأی رقم بخورد روند دموکراسی در ایران متوقف نخواهد شد. این بدان معنی است که دموکراسی در این مرز و بوم به پشتوانه ساختار ولایت فقیه روز به روز قوام بیشتری خواهد یافت و به تقابل با آفات حکومت‌داری و اصلاح از درون خواهد پرداخت.

مناظره مکتوبی که خدمت خوانندگان عزیز عرضه می‌شود می‌تواند نسل جوانی که این روند توسعه سیاسی را درک نکرده و حقیقت‌جویان را با مزیت‌های نظام نوپای اسلامی که در عمل توانسته بسیاری از بحران‌های با سرمنشأ داخلی یا خارجی را پشت سر گذارد آشنا سازد. حتی اگر دلبستگان به دموکراسی وارداتی مایل نباشند که با گشوده شدن چنین مباحثی فضای رقابت‌های سیاسی منطقی‌تر شود. قوت‌های دموکراسی اسلامی که منشأ ظرفیت‌سازی‌های توسعه‌ای فراوانی شده است به سهولت قابل پاک شدن از تاریخ معاصر نیست.

این مناظره مکتوب که دو طرف، فرصت لازم را برای عرضه ادله خود داشته‌اند به شکل‌گیری شناختی ارزشمند کمک می‌کند، هر چند که عواملی می‌کوشند تا این رویه ترویج نشود. تأسف بارتر آن که این عوامل فقط در یک جریان تندرو حاکمیت ندارند بلکه همواره با کارت دو جریان تندرو بازی صورت می‌گیرد؛ زیرا صرفاً از این طریق می‌توان با ترسیم دیو و فرشته جامعه را دو قطبی ساخت و با تبدیل هواداران به افراد متنفر و مجذوب همه راه‌های شناخت را مسدود کرد، کما این که دولت نهم تبحری فراموش نشدنی در این زمینه از خود به ثبت رساند.

بی‌تردید یکی از دلایل عرضه این مناظرات مکتوب در قالب کتاب، مستندسازی ماندگار این مباحث است. شناخت پیچیدگی منازعات منطقه‌ای اطراف موطنمان و در نهایت پیرامون صلح و زیست سیاسی سرفرازانه در چالش‌های بین‌المللی ضرورت بازخوانی تئوری‌پردازی‌ها و کارکردها را پیش‌روی ما قرار می‌دهد و چه شیوه‌ای مناسب‌تر که در شرایطی به دور از جنجال و فرصت‌های برابر به این مهم مبادرت ورزیم.

در پایان با تشکر از آقایان سعید حجاریان و محسن امین‌زاده، همچنین دست‌اندرکاران محترم روزنامه سازندگی که با همت خود چنین فرصتی را فراهم کردند، امیدوارم این باب همچنان مفتوح بماند و زمینه تقویت تبادلات نظری در فضای سازنده‌تری فراهم آید.

با تشکر

عباس سلیمی‌نمین

مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران

آبان ۹۸